

Ноември, 2015 г.

ПРОГРАМА
ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

Приета с Решение № 35 от 29.01.2016 г. на Общински съвет - Завет

Адрес на община Завет: 7330 гр. Завет, ул. Лудогорие №19

„Институт за управление на програми и проекти“ ЕООД

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.**

СЪДЪРЖАНИЕ:

<i>I. ВЪВЕДЕНИЕ</i>	4
1. Обхват на програмата.....	5
2. Принципи на програмата	6
3. Цели на програмата	8
<i>II. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА</i>	11
1. Териториално-административни характеристики.....	11
2. Природо-географски характеристики.....	11
2.1. Географско разположение	11
2.2. Климатични условия	11
2.3. Почвени условия.....	12
2.4. Водни ресурси	12
2.5. Животински свят	13
2.6. Растителен свят.....	14
2.7. Защитени местности	14
3. Социално-демографски характеристики	15
3.1. Население.....	15
3.2. Естествен и механичен прираст на населението	16
3.3. Средногодишна продължителност на живота на населението на област Разград и прогноза за неговия брой в средносрочен и дългосрочен аспект	17
3.4. Доходи и заетост на населението	18
4. Икономически характеристики.....	19
4.1. Състояние на основните икономически сектори.....	19
5. Състояние на инфраструктурата.....	23
5.1. Водоснабдяване и канализация	23
5.2. Електроснабдяване	24
5.3. Пътна мрежа и комуникации.....	25
6. Анализ на компонентите на околната среда.....	25
6.1. Въздух	25
6.2. Води	26
6.3. Почви	27
6.4. Биоразнообразие.....	27
7. Анализ по фактори на въздействие.....	31

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.**

7.1. Отпадъци.....	31
7.2. Шум.....	35
7.3. Радиационен контрол	36
7.4. Зелена система.....	36
8. Администриране на дейностите по опазване на околната среда.....	37
9. Финансиране на дейностите по опазване на околната среда.....	38
III. <i>SWOT АНАЛИЗ</i>	38
IV. <i>ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА</i>	41
V. <i>ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА</i>	41
1. Генерална стратегическа цел на програмата.....	41
2. Специфични цели на програмата.....	41
3. Приоритети на програмата.....	41
VI. <i>ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ</i>	42
VII. <i>МОНИТОРИНГ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА</i>	39
VIII. <i>ПРИЛОЖЕНИЯ</i>	40

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.**

I. СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ И НА ТАБЛИЦИТЕ

<i>Фигура 1. Разпределение на групите заинтересованите страни, взели участие в анкетното проучване, проведено в периода юли-август 2015 г.....</i>	<i>10</i>
<i>Таблица 1. Водоеми в землището на община Завет към 2012 г. ....</i>	<i>12</i>
<i>Таблица 2. Възрастова структура на населението на община Завет за периода 2010-2014 г. ....</i>	<i>15</i>
<i>Таблица 3. Естествено движение на населението в община Завет за периода 2010-2014 г.....</i>	<i>16</i>
<i>Таблица 4. Механично движение на населението в община Завет през периода 2010-2014 г. ....</i>	<i>17</i>
<i>Таблица 5. Средна продължителност на живота на населението за област Разград по пол.....</i>	<i>17</i>
<i>Таблица 6. Прогноза за населението на област Разград до 2070 г. ....</i>	<i>18</i>
<i>Таблица 7. Средногодишен доход на лице от домакинство в област Разград за периода 2010-2013 г.....</i>	<i>18</i>
<i>Таблица 9. Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия в община Завет за периода 2010-2013 г. по икономически дейности.....</i>	<i>20</i>
<i>Таблица 10. Баланс на територията на община Завет към 31.12.2012 г. по видове територии:...</i>	<i>21</i>
<i>Таблица 11. План за действие на ПООС Завет 2015-2020 г.....</i>	<i>45</i>

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

II. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата Програма за опазване на околната среда на община Завет за периода 2015-2020 г. (ПООС) е изготвена в съответствие с изискванията на чл. 79, т. 1 от Закона за опазване на околната среда (Обн. ДВ. бр. 91 от 25 септември 2002 г.) и с оглед изпълнение на възложените компетентности и отговорности на кмета на общината.

При разработване на програмата са взети под внимание основните стратегически документи, имащи отношение към устойчивата околна среда - Целите на хилядолетието за развитие (ООН) и документите от Конференцията на ООН по въпросите на устойчивото развитие „Рио+20“; Стратегия „Европа 2020“ на ЕС, Национална програма за развитие България 2020; Общата програма на ЕС за действие за околната среда до 2020 г. – „Да живеем добре в пределите на нашата планета“ (Седма програма за действие за околна среда); Националната стратегия за околна среда 2009-2018 г. и др.

Програмата е съобразена с приложимото европейско и националното законодателство в областта на опазване на околната среда и следните стратегически документи: национални планове и програми по компоненти на околната среда и фактори, които им въздействат и които са разработени на основата на принципите, целите и приоритетите на Националната стратегия за околна среда и в съответствие с изискванията на специалните закони за околната среда; Регионалният план за развитие на Северен централен район на планиране; Областната стратегия за развитие на област Разград за периода 2014-2020 г., Общинския план за развитие на община Завет за периода 2014-2020 г.

Въз основа на тези стратегически документи в програмата са определени и стратегическата цел, специфичните цели и мерките за опазване на околната среда на община Завет за периода 2015 - 2020 г.

Към момента на разработване на ПООС в общината има приета и действаща Общинска програма за опазване на околната среда, разработена за периода 2009-2014 г., която също е взета предвид с цел устойчивост, надграждане, предвидимост и последователност при провеждане на политиката на общината, свързана с околната среда.

Към момента на разработване на ПООС, действащи са и следните наредби, приети от ОбС - Завет, които се отнасят до проблемите на околната среда: Наредба №18 за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Завет (приета с Решение №78 от Протокол №10/25.06.2008 г. на ОбС - Завет), Наредба №3 за управление на отпадъците на територията на Община Завет (приета с Решение №166 по Протокол №24 от 30.09.2013 г. на ОбС - Завет), Наредба №23 за реда и условията при отглеждане на животни на територията на Община Завет (приета с Решение №276 по Протокол №41/07.10.2010 г. на ОбС - Завет), Наредба №16 за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Завет (приета с Решение №90 по Протокол №13 от 27.11.2012 г. на ОбС – Завет), Наредба №21 за стопанисване, управление и разпореждане с общински гори и земи от общинския поземлен фонд (приета с Решение

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

№135 по Протокол №35 от 30.07.2014 г. и допълнена с Решение №44 от 09.04.2015 г.), Наредба №24 за стопанисване, управление и предоставяне за ползване на пасища и мери от общинския поземлен фонд на територията на Община Завет (приета с Решение №129 по Протокол №17 от 28.03.2013 г.), Наредба №1 за обществения ред на територията на община Завет (приета с Решение №73 по Протокол №10/31.07.2012 г., изм. и доп. с Решение №360 по Протокол №52/12.10.2015 г.).

От приемането им до настоящия момент тези наредби (с изключение на Наредби №1, №3 и №44) не са актуализирани, изменени и допълвани въпреки настъпилите съществени промени в различни нормативни актове, свързани с политиките по околна среда и устойчиво развитие, поради което след приемане на настоящата програма ще следва да бъдат отменени и разработени и приети нови наредби, които да съответстват на предвижданията на програмата и да обезпечават изпълнението на възложените компетентности и отговорности на кмета на общината и общинска администрация по превенция, информиране, отчитане и контрол при провеждане на политиката по околна среда за предвидения период на изпълнение на програмата.

I. Обхват на програмата

Програмата за опазване на околната среда на община Завет за периода 2015-2020 г. обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на общините в съответствие с нормативните документи по опазване на околната среда.

ПООС е разработена за период, който съвпада с периода на действие на Общинския план за развитие 2014-2020 г. и подлежи на евентуална актуализация при всяка значима промяна на екологичното законодателство или в приоритетите на региона/общината.

ПООС отговоря на нарастващата необходимост опазването и подобряването на качеството на околната среда да се разглеждат като един от стълбовете на устойчивото развитие, съвместно с икономическото и социалното развитие. Програмата очертава цели и действия, насочени към опазването, възстановяването и възпроизводството на естествената околна среда, поддържането на разнообразието на живата природа, разумното използване на природните богатства и ресурсите на страната в контекста на устойчивото развитие.

Програмата за опазване на околната среда се основава на концепцията, че **предотвратяването на отрицателните изменения на екосистемите и нарушаването на техните функции в следствие на антропогенни въздействия е ключов фактор за постигане на глобалната цел на политиката по устойчиво развитие** – подобряване на качеството на живот и благосъстоянието на настоящото и бъдещите поколения посредством създаването на устойчиви общности, способни да управляват и използват ефективно ресурсите и да развиват екологичния и социалния потенциал на икономиката, както и да осигуряват просперитет, опазване на околната среда и социално сближаване. В

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

този смисъл ПООС цели осигуряване не само на по-устойчива околна среда, но и на по-добро качество на живот.

2. *Принципи на програмата*

Националната стратегия за околна среда и общинските програми за околна среда са средство за постигане целите на закона и се разработват в съответствие с принципите за опазване на околната среда, регламентирани в Закона за опазване на околната среда. Принципите, които са спазени при разработване на настоящата ПООС на община Завет за периода 2015-2020 г. са следните:

Устойчиво развитие

Устойчивото развитие се дефинира като развитие, което „посреща потребностите на настоящото поколение, без да е в ущърб на възможността бъдещите поколения да посрещнат собствените си нужди“. То се постига посредством осъществяването на политики, при които се хармонизират и интегрират икономическото, социалното развитие и опазването на околната среда. Тази концепция предполага устойчив икономически ръст, намаляване на бедността, справедливо разпределение на националното богатство, подобряване на общественото здраве и качеството на живот, като същевременно се намалява замърсяването на околната среда, предотвратяват се бъдещи замърсявания и се съхранява биологичното разнообразие.

Опазване на природните ресурси

Постигането на целите на устойчивото развитие изисква съблюдаването на принципа за устойчиво използване на природните ресурси и принципа на заменяемост. Природните ресурси следва да се използват при условия и по начини, при които да се съхраняват екосистемите и присъщото им минерално, биологично и ландшафтно разнообразие.

Моделите на потребление на възобновяеми ресурси следва да гарантират тяхното непрекъснато и ефективно обновяване, както и запазване и подобряване на качеството им.

Невъзобновяемите ресурси следва да се използват рационално и разумно, включително и като бъдат налагани ограничения върху използването на стратегически и редки природни ресурси и тяхната замяна в потреблението с алтернативни ресурси и синтетични материали.

Принцип на превенцията и предпазливостта

Необходимо е да се даде предимство на предотвратяването на замърсяванията за сметка на отстраняването на екологичните щети, причинени от тях. Дейности, които съгласно принципа на предпазливостта представляват потенциална заплаха за околната среда и човешкото здраве, следва да се избягват.

Всяка една дейност трябва да се планира и осъществява така, че:

- да причинява минимални изменения на околната среда;
- да създава най-малък риск за околната среда и човешкото здраве;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

- да редуцира до възможния минимум използването на суровини и енергия при производството, дистрибуцията и потреблението на стоки и материали;
- да осигурява възможности за рециклиране, повторно използване и/или извличане на вторични суровини и енергия от отпадъците, генерирани от потреблението на продуктите;
- да се предотвратяват и ограничават отрицателните ефекти върху околната среда още при източника на замърсяване.

Принципът на предпазливостта се прилага посредством оценка на въздействието върху околната среда и използване на най-добрите налични технологии. Липсата на сигурни научни данни не следва да бъде възприемана като основание за непредприемане на мерки за предотвратяване на деградацията на околната среда в случаи на потенциални или съществуващи въздействия върху нея.

Интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики

Според този принцип е необходимо изискванията за опазване на околната среда да бъдат интегрирани в секторните политики и в политиките на национално, регионално и местно равнище. На ниво община спазването и прилагането на този принцип изисква разработването, приемането и прилагането на различни концепции, стратегии, планове и програми за регионално развитие, за развитие на икономиката или на отделни нейни отрасли и сектори (транспорт, енергетика, строителство, селско стопанство, туризъм, промишленост, образование и други) на местно равнище (но съобразени с предвижданията на национално и регионално равнище) да осигуряват интегрирано опазване на околната среда в съответствие с принципите и целите на Закона за опазване на околната среда и на Националната стратегия за околна среда.

Субсидиарност на политиките

Този принцип се основава на децентрализиране на процеса на вземане на решения. Необходимо е все повече компетенции и отговорности да бъдат трансферирани в посока от централно към регионално и местно равнище. Органите на регионалното и местното управление са по-близо до проблемите и в някои случаи до правилните решения за справянето с тях.

Замърсителят плаща за причинените вреди

Замърсителят заплаща глоби и такси, ако извършваните от него дейности причиняват или могат да причинят натиск върху околната среда, или ако произвежда, използва или търгува със суровини, полуфабрикати и готови продукти, съдържащи материали, увреждащи околната среда. Замърсителят трябва да поеме екологичните разходи за предприемане на превантивни мерки, ако в резултат на дейността му е възникнала непосредствена заплаха за екологични щети, както и за оздравителни мерки при настъпване на екологични щети.

Прилагане на чисти технологии

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

Необходимо е да се насърчава въвеждането на „чисти технологии“ и постепенно да се преустановява използването на технологии, които причиняват вредни въздействия върху околната среда. Следва да се прилагат „най-добри налични техники“ в индустрията и енергетиката по смисъла на Директива 96/61/ЕС за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването, както и „добри земеделски практики“ в селското стопанство, съгласно дефиницията на Организацията за прехрана и земеделие на ООН (FAO).

Използване на икономически инструменти за опазване и подобряване състоянието на околната среда

Икономическите инструменти, които се използват за целите на екологичната политика е необходимо да включват стимули за въвеждане на съобразени с опазването на околната среда технологии, иновации, дейности и практики, и да предвиждат постепенно премахване на субсидии, които подкрепят дейности, причиняващи вредни въздействия върху околната среда.

Потребителят плаща

Всеки, който ползва природни ресурси и услуги, следва да заплаща реалната цена за тях и да покрие разходите за възстановяването им.

Споделена отговорност

Всички страни, които носят отговорност за замърсяване на околната среда, трябва да участват в разрешаването на възникналите екологични проблеми.

Достъп до информация за околната среда

Компетентните органи следва да предоставят на обществеността информация за околната среда. Всеки има право на достъп до наличната информация за околна среда, без да е необходимо да доказва конкретен интерес.

Участие на обществеността във вземането на решения и достъп до правосъдие по въпроси на околната среда

На обществеността следва да бъде осигурена възможност да участва в процеса на вземането на решения за околната среда, както и да й бъде осигурен ефективен достъп до правосъдие по въпроси на околната среда.

3. Цели на програмата

Програмата за опазване на околната среда си поставя следните основни цели:

- да идентифицира и анализира проблемите в областта на околната среда на територията на община Завет, да установи причините и да предложи решения и действия за тяхното преодоляване;
- да насърчи и обезпечи разумното използване на територията на общината за развитие на икономическия потенциал;
- да открие приоритетите в разглежданата област;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

- да обедини усилията на общинските органи, държавните институции, населението, НПО и бизнеса на територията на общината за решаване на съществуващите проблеми;
- да аргументира мерките и проектите на общината, които тя ще предложи за финансиране;
- да използва оптимално ограничените финансови и човешки ресурси, като ги съсредоточи за решаване на най-приоритетните проблеми.

Програмата се приема от общинския съвет, който контролира и изпълнението ѝ. По предложение на кмета на общината ежегодно, с приемането на общинския бюджет, се определят средства за изпълнение на приоритетни екологични проекти и дейности, включени в общинските програми за опазване на околната среда. Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата за околна среда, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране. Отчетът за изпълнението на програмата се представя за информация в РИОСВ.

ПООС е динамичен и отворен документ. Тя ще бъде периодично допълвана и/или променяна съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателството и други фактори със стратегическо значение. Основният използван апарат в разработката е стратегическо планиране, почиващо на SWOT анализ.

Програмата за опазване на околната среда прилага комплексна система от административни и икономически мерки за регулиране екологичното поведение на стопанските субекти и населението в общината. Програмата цели да формира правилно екологично поведение на населението, селскостопанските производители и стопанските субекти, да осигури разумен баланс между административните и пазарно-ориентираните икономически регулатори, като в максимална степен използва представения интегриран подход за координация и взаимодействие на структури, ресурси и усилия.

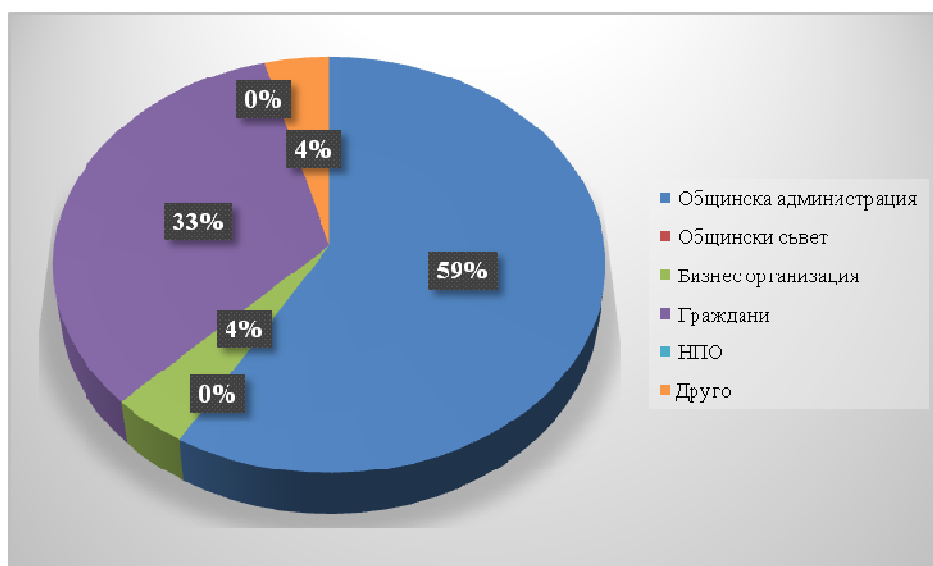
4. Определяне и въвличане на заинтересовани страни

Процесът на определяне и въвличане на заинтересованите страни при разработване на ПООС премина през няколко стъпки. Първоначално бе **проведено анкетно проучване** сред следните целеви групи: представители на Общинска администрация - Завет, представители на Общински съвет - Завет, бизнес организации, граждани, неправителствени организации и други заинтересовани страни. В резултат на анкетното проучване бяха отчетени основни проблеми в състоянието на общината. Поставени са цели за развитие и мерки, които отчитат проблемите на общината и на основата на силните характеристики и възможностите ограничават слабите страни.

Проучването бе осъществено през периода юли-август 2015 г. и бе публично обявено на сайта на Община Завет и разпространено сред наличните контакти на заинтересованите страни. На фигура 1 са представени съотношенията по групи:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

Фигура 1. Разпределение на групите заинтересованите страни, взели участие в анкетното проучване, проведено в периода юли-август 2015 г.1

Представените данни от фигурата показват, че ядрото на изследването е базирано на мнението на представителите на Общинска администрация – Завет, гражданите и бизнес организациите.

В изпълнение на втора стъпка от процеса на въвличане на заинтересованите страни ПООС бе съгласувана с представители на Общинска администрация - Завет.

Третата стъпка бе предаване на документа в РИОСВ – Русе за съгласуване. След изтичане на едномесечния срок за съгласуване, ПООС бе одобрена с издаденото от РИОСВ – Русе на **Решение № .... /..... г.**

В изпълнение на четвърта стъпка Програмата за опазване на околната среда на община Завет бе публикувана на официалния сайт на общината <http://zavet-bg.com/zavetbgcom/news.php> за съгласуване със заинтересованите страни.

След като проектът на Програмата за опазване на околната среда на община Завет бе съгласуван с представителите на Общинска администрация - Завет, с РИОСВ – Русе, както и със заинтересованите страни, документът бе внесен за съгласуване в **Общински съвет – Завет** и одобрен с **Решение №..... /..... г.**

¹ Източник: Собствено анкетно проучване сред жителите и заинтересованите страни на община Завет, проведено в периода юли-август месец 2015 г.

III. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

1. Териториално-административни характеристики

Община Завет се намира в Северен централен район за планиране, област Разград. На *запад* граничи с община Кубрат, на *север* – с общините Тутракан и Главиница, на *изток* - с община Исперих, а на *юг* - с община Разград.

Селищната мрежа на община Завет включва 7 населени места – шест села (Брестовене, Веселец, Иван Шишманово, Острово, Прелез, Сушево) и един град (Завет). Поради липсата на изявени вторични центрове на развитие, административните, икономическите и транспортните функции в общината са съсредоточени в град Завет.

Административен център на общината е град Завет.

2. Природо-географски характеристики

2.1. Географско разположение

Площта на община Завет е 273,59 кв. км. и заема дял от 10,4% от територията на област Разград и 0,3% от територията на България.

Община Завет е разположена в западната част на източната подобласт на Дунавската хълмиста равнина, част от обширната Долнодунавска низина, между планинските вериги на Карпатите и Стара планина. Тази част от подобластта се нарича Лудогорие и представлява обширно вълнообразно дълбоко насечено плато. На изток граничи с Добруджонското плато, на юг е отделено с Разградско - Поповските и Самуилските височини, на запад достига до долината на Русенски Лом. Землището на общината има низинно - хълмист характер със средна надморска височина около 250 м., като най-високата точка е северозападно от с. Острово с кота 310 метра.

2.2. Климатични условия

Община Завет попада в **умерено-континенталната климатична подобласт** на Европейско-континенталната климатична област и се характеризира с горещо лято и студена зима. Валежите са по-ниски от средните за страната, но са по-обилни в сравнение с останалите области в Лудогорието. Годишният ход на валежите в този район има подчертано континентален характер. Максимумът е през юни, а минимумът - през февруари. Валежите от сняг са в периода ноември – април. Средното месечно и сезонно разпределение на валежите е както следва: зима -131 л. кв. м, пролет -165 л. кв. м, лято - 227 л. кв. м и есен - 133 л. кв. м.

Най-студените месеци през годината са януари и февруари. Средната годишна температура е 10,3°C. Минималните температури през зимата в някои случаи падат до -25°C. Не са изключения и резките понижения на температурите през пролетта и есента. Като най-топли се очертават месеците юли и август. Типичен пролетен месец е април, а

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

типичен есенен - октомври. За добре изразения континентален характер на климата в района на община Завет свидетелстват средните месечни температури за януари (-2°C) и за юли (24°C), валежният режим (февруарски минимум и юнски максимум) и сравнително продължителното задържане на снежната покривка (над 3 месеца).

2.3. Почвени условия

На територията на община Завет преобладават черноземните почви – средно излужени черноземи и оподзолени черноземни, а така също сивите и тъмносиви горски почви. Тъмносивите горски почви се отличават със значително глинесто съдържание и добре изразена диференциация на механичния състав при почвообразуващите фракции.

Поради изсичането на горите и интензивните ерозионни процеси, сивите горски почви се характеризират с маломощен хумусно-елувиален хоризонт, който варира от 5 до 30 см., като средно не надвишава 20 см. дълбочина. Сивите и тъмносиви горски почви имат добра структура, пропускат въздуха и задържат влагата и бързо се затоплят през пролетта.

Почвено-климатичната характеристика на общината създава възможност за отглеждане на всички култури, характерни за умерения климат, и най-вече за развитието на **зърнопроизводството и техническите култури**.

2.4. Водни ресурси

Характерно за община Завет е наличието на множество подпочвени води и по-слабо разпространение на повърхностните води. Във всяко землище от територията на общината има по няколко изкуствено създадени водоема, но поради непостоянните валежи и липсата на средства за почистването им, дъждовна вода не се задържа в тях.

На територията на общината са разположени 26 броя язовири, всички публична държавна собственост, като 17 от тях са пресъхнали.

Таблица 1. Водоеми в землището на община Завет към 2012 г.

Водоеми в землището на община Завет към 2012 г.				
Населено място	Вид на обекта	Площ/ дка	Собственост	Състояние
Завет - 4 бр.	Язовири	64,894	публична общинска	Има вода
Завет - 4 бр.	Язовири	55,561	публична общинска	Пресъхнали
Брестовене — 2 бр.	Язовири	103,157	публична общинска	Има вода
Брестовене - 3 бр.	Язовири	30,543	публична общинска	Пресъхнали
Острово - 1 бр.	Язовир	17,955	публична общинска	Пресъхнал
Веселец - 1 бр.	Водоем	4,945	публична общинска	За водопой
Веселец - 1 бр.	Язовир	2,814	публична общинска	Има вода
Веселец - 1 бр.	Язовир	4,093	публична общинска	Пресъхнал
Прелез - 4 бр.	Язовири	35,566	публична общинска	Пресъхнали
Сушево - 1 бр.	изкуствена водна площ	3,669	публична общинска	Има вода
Сушево - 4 бр.	изкуствена водна площ	44,046	публична общинска	Пресъхнали
ОБЩО: 26 бр.		367,243		

Източник: Общинска администрация - Завет

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

Частите от повърхностни водни тела, които попадат в обхвата на община Завет, както и тяхното екологично и химично състояние, са следните:

- р. Царацар (от с. Хърсово до с. Стефан Караджа и р. Лудня от с. Самуил до вливане в р. Царацар), част от поречието Добруджански реки. Екологичното и химичното ѝ състояние се определя като добро;
- р. Чаирлек (от с. Ясеновец до вливането ѝ в р. Царацар), част от поречието Добруджански реки. Химичното състояние на реката се определя като добро, а екологичното – умерено;
- Повърхностен воден източник от с. Стражец до с. Киченица, част от поречието Добруджански реки. Химичното му състояние се определя като добро, а екологичното като умерено;
- р. Топчийска (от с. Топчии до с. Каменово), част от поречието Добруджански реки. Екологичното и химичното ѝ състояние се определя като добро.

На територията на общината няма разположени пунктове за вземане на биологични проби от речни и езерни води.

Подземните водни тела, попадащи в териториалния обхват на община Завет, и тяхното състояние им са следните:

- Карстови води в Русенската формация – Химичното им състояние се определя като лошо по отношение на нитратите и фосфатите;
- Карстови води в Разградската формация – Химичното им състояние се определя като лошо по отношение на нитратите;
- Карстови води в Малм – Валанжския басейн – Химичното им състояние се определя като добро.

На територията на община Завет е разположен един пункт за мониторинг от Националната програма за наблюдение на подземни води – „Малък Поровец, КИ резерват „Воден“.

2.5. Животински свят

На територията на община Завет се намира представително едродивечово ловно стопанство „Воден“. Стопанството е основна база за развъждане и разселване на благороден елен в България. ДЛС ”Воден” се намира в централната част на Лудогорието. В ловностопанско отношение ДЛС ”Воден” стопанисва и ползва площ на териториите на общините Завет, Разград, Главиница и Исперих. Характерни за ДЛС ”Воден” са широколистните чисти и смесени гори, изпъстрени с множество дивечови ниви и обработваеми площи.

Богатата и разнообразна хранителна база, разчленеността и географския фонд, естествените укрития, подходящия климат и провежданите ловностопански мероприятия позволяват поддържането на значителен запас от едър дивеч: благороден елен - 756 броя; дива свиня - 296 броя; сърна – 192 броя. От дребния дивеч са представени заекът, фазанът

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

и яребицата. От хищниците се срещат чакал, дива котка, лисица и др. Ежегодно в станцията се извършва добив на 14 000 куб. м. дървесина, ползване на ограничени количества билки и горски плодове и залесяване на млади гори. В ловното стопанство успешно се провежда селекционен лов на благороден елен, гонка на дива свиня, както и лов на хищници. Станцията разполага и с два ловни дома за осъществяване за провеждане на организиран ловен туризъм.

2.6. Растителен свят

Във фитогеографско отношение територията на община Завет спада към Дунавския район от равнинно-хълмистия дъбов пояс на долния пояс на дъбовете и черния бор. Растителността се характеризира със средноевропейски тип дъбови гори, при които най-широко разпространение имат церът и благунът с примеси на габър, клен, келяв габър, липа, мъждрян. От храстите най-често срещани са: глог, дрян, бъз, драка, повет, смрадлика, леска и др. Иглолистните масиви са съставени предимно от черен бор и частично от смърч.

Естествената растителност е под формата на гори, естествени ливади, пасища и пустеещи земи.

Културната растителност е представена предимно от ниви, трайни насаждения, изкуствени пасища и паркове.

2.7. Защитени местности

Защитените зони, находящи се на територията на община Завет, са следните:

- Защитена зона „Лудогорие” (идентификационен код - BG 0002062), обявена със заповед № РД-837/17.11.2008 г. на МОСВ с обща площ 913 890,638 дка. в т. ч. горски фонд. В нея попадат земи от с. Брестовене, с. Острово, с. Веселец, с. Прелез, с. Иван Шишманово и гр. Завет;
- Защитена зона „Лудогорие” (идентификационен код - BG 0000168). В нея попадат земи от с. Брестовене, с. Острово, с. Веселец, с. Прелез, с. Иван Шишманово и гр. Завет;
- Защитена зона „Лудогорие-Боблата” (идентификационен код BG 0000171). Обхваща землищата на с. Прелез и с. Сушево.

Сред основните целите за опазване на защитените зони на територията на общината са:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона;
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на защитени растителни и животински видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

3. Социално-демографски характеристики

3.1. Население

По данни на НСИ, населението на община Завет към 31.12.2014 г. е 10 038 д. или 8,4% от населението на област Разград. Градското население в общината е 2 894 д. (28,8%), а селското - 7 144 д. (71,2%). През периода 2010-2014 г. се забелязва тенденция към намаление на населението в общината – намаление с 1 072 д. (9,6%) за 2014 г. спрямо 2010 г. (11 110 д.).

Разпределението на населението по възраст и пол е следното:

Таблица 2. Възrastова структура на населението на община Завет за периода 2010-2014 г.

Показатели	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.
Население - общо	11 110	10 428	10 314	10 201	10 038
мъже	5 452	5 181	5 140	5 091	4 997
жени	5 658	5 247	5 174	5 110	5 041
Под трудоспособна възраст	1 878	1 609	1 582	1 555	1 539
мъже	981	844	827	817	800
жени	897	765	755	738	739
В трудоспособна възраст	6 884	6 446	6 416	6 378	6 233
мъже	3 635	3 489	3 483	3 458	3 377
жени	3 249	2 957	2 933	2 920	2 856
Над трудоспособна възраст	2 348	2 373	2 316	2 268	2 266
мъже	836	848	830	816	820
жени	1 512	1 525	1 486	1 452	1 446

Източник: Национален статистически институт

Данните от таблицата показват, че по отношение на възrastовата структура на населението, през периода 2010-2014 г. се наблюдават следните тенденции:

- Населението под трудоспособна възраст намалява с 339 д. (18,1%) за 2014 г. (1 539 д.) спрямо 2010 г. (1 878 д.);
- Населението в трудоспособна възраст намалява с 651 д. (9,5%) за 2014 г. (6 233 д.) спрямо 2010 г. (6 884 д.);
- Населението над трудоспособна възраст намалява с 82 д. (3,5%) за 2014 г. (2 266 д.) спрямо 2010 г. (2 348 д.).

През разглеждания период, данните от НСИ показват, че мъжете заемат по-голям дял спрямо жените в групите в под и в трудоспособна възраст, за разлика от групата в над трудоспособна възраст, където жените са значително повече.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.**

3.2. Естествен и механичен прираст на населението

Броят на населението в общината се обуславя и от факторите естествен и механичен прираст на населението.

На таблица 3 са представени данни за естественото движение на населението в общината за периода 2010-2014 г.:

Таблица 3. Естествено движение на населението в община Завет за периода 2010-2014 г.

Година	Област/Община	Живородени			Умрели			Естествен прираст		
		ВСИЧКО	МОМЧЕТА	МОМЧЕТА	ВСИЧКО	МЪЖЕ	ЖЕНИ	ВСИЧКО	МЪЖЕ	ЖЕНИ
2010	Област Разград	1 135	562	573	1 920	1 019	901	-785	-457	-328
	Община Завет	108	47	61	172	103	69	-64	-56	-8
2011	Област Разград	1 055	538	517	1 849	965	884	-794	-427	-367
	Община Завет	91	53	38	160	82	78	-69	-29	-40
2012	Област Разград	1 142	595	547	1 903	964	939	-761	-369	-392
	Община Завет	100	52	48	169	90	79	-69	-38	-31
2013	Област Разград	998	472	526	1 845	952	893	-847	-480	-367
	Община Завет	103	51	52	149	63	86	-46	-12	-34
2014	Област Разград	1 041	543	498	1 951	1 012	939	-910	-469	-441
	Община Завет	108	52	56	175	96	79	-67	-44	-23

Източник: Национален статистически институт

От данните в таблицата може да се направят следните изводи по отношение на естественото движение на населението в община Завет през периода 2010-2014 г.:

- Раждаемостта в община Завет има колебливи стойности – в периода 2010-2011 г. бележи тенденция към намаление, след което отново започва да нараства. Еднакъв е броят на живородените в началото и в края на разглеждания период – 108 д. Най-ниска стойност е отчетена през 2011 г. – 91 д.;
- Смъртността в община Завет също се характеризира с колебливи стойности – най-ниска стойност е отчетена през 2013 г. (149 д.), а най-висока – през 2014 г. (175 д.). В допълнение, може да се отбележи по-висока смъртност при мъжете;
- През целия разглеждан период смъртността бележи по-високи стойности спрямо раждаемостта, поради тази причина и естественият прираст в община Завет за периода 2010-2014 г. се характеризира с отрицателни стойности.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.**

Данните за механичното движение на населението в таблица 3 показват, че:

Таблица 4. Механично движение на населението в община Завет през периода 2010-2014 г.

Година	Заселени	Изселени	Механичен прираст
2010	150	314	-164
2011	91	183	-92
2012	116	161	-45
2013	112	179	-67
2014	122	218	-96

Източник: Национален статистически институт

- Броят на **заселените** в община Завет бележи рязко намаление за периода 2010-2011 г. (намаление с 59 д.), след което започва да нараства, въпреки това в края на разглеждания период (2014 г. - 122 д.) броят на заселените е с 28 д. (18,7%) по-малък спрямо началото на периода (2010 г. – 150 д.);
- Броят на **изселените** бележи трайна тенденция към намаление – общото намаление за 2014 г. спрямо 2010 г. е 96 д. (30,6%);
- **Механичният прираст** запазва отрицателни стойности през целия разглеждан период – най-висока стойност е отчетена през 2010 г. (-164), а най-ниска – през 2012 г. (-45).

3.3. Средногодишна продължителност на живота на населението на област Разград и прогноза за неговия брой в средносрочен и дългосрочен аспект

На таблица 5 е представена прогнозата за средната продължителност на живота на населението в област Разград:

Таблица 5. Средна продължителност на живота на населението за област Разград по пол

Област	2008-2010 г.			2009-2011 г.			2010-2012 г.			2011-2013 г.			2012-2014 г.		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Разград	72,26	68,25	76,46	72,54	68,88	76,37	72,51	68,99	75,84	72,83	69,74	76,00	72,94	69,79	76,13

Източник: Национален статистически институт

Данните в таблицата показват, че през периода 2008-2014 г. е постоянна (с изключение на периода 2010-2012 г.) тенденцията на увеличаване на средната продължителност на живот на населението в област Разград, като тя е по-висока при жените.

Прогнозата за населението на област Разград до 2070 г., при хипотеза на конвергентност, е следната:

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.**

Таблица 6. Прогноза за населението на област Разград до 2070 г.

Област/ Пол	При хипотеза за конвергентност ¹											
	Години											
	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060	2065	2070
Разград	117 323	109 730	102 309	95 039	88 005	81 380	75 148	69 285	63 773	58 606	53 859	49 574
Мъже	57 585	54 044	50 593	47 220	43 950	40 839	37 871	35 035	32 333	29 789	27 450	25 334
Жени	59 738	55 686	51 716	47 819	44 055	40 541	37 277	34 250	31 440	28 817	26 409	24 240

¹ При хипотеза за конвергентност: Този вариант се определя като реалистичен и е съобразен с нормативните изисквания на Европейския съюз за демографското и социално-икономическото развитие на страните-членки.

Източник: Национален статистически институт

Прогнозата за населението на област Разград в дългосрочен аспект очертава негативна тенденция - населението в областта ще намалее с 22 284 д. (19%) до 2030 г., с 48 038 д. (41%) до 2050 г. и с 67 749 д. (**57,7%**) до **2070 г.** спрямо броя за населението към настоящия момент (2015 г. – 117 323 д.).

3.4. Доходи и заетост на населението

На таблица 7 са представени данни относно средногодишния доход на лице от домакинство в община Завет за периода 2010-2014 г.:

Таблица 7. Средногодишен доход на лице от домакинство в област Разград за периода 2010-2013 г.

	2010 г.	2012 г.	2013 г.
България	3 648 лв.	4 327 лв.	4 814 лв.
Област Разград	2 753 лв.	3 131 лв.	3 264 лв.

Източник: Национален статистически институт

Данните от таблицата показват, че **средногодишния доход на населението** в област Разград нараства през периода 2010-2013 г. – увеличение с 511 лв. (18,6%) за 2013 г. спрямо 2010 г.

Средната годишна работна заплата е ключов индикатор за развитието на общината. За периода 2010 – 2013 г. тя бележи тенденция към увеличение, като за 2013 г. нейната стойност възлиза на 5 922 лв. или с 5,5% повече спрямо базовата стойност от 5 613 лв. за 2010 г.

По отношение на **заетостта** в община Завет, по данни на НСИ, се наблюдава намаление с 5 д. (0,4%) на средносписъчния брой на наетите по трудово и служебно правоотношение за 2013 г. спрямо 2010 г. (1 213 д.).

Данни за безработицата, търсенето и предлагането на трудовия пазар в общината са представени на таблицата 8:

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.**

Таблица 8. Икономическа активност и безработица в община Завет за периода 2010-2015 г.

Община Завет	Икономически активни лица (брой)	Регистрирани безработни (брой)	Равнище на безработица (%)
2010 г.	6 036	665	11
2014 г.	3 497	950	27,2
2015 г.	-	781	-

Източник: Национален статистически институт

Данните от таблицата ясно очертават негативна тенденция по отношение на икономическата активност и безработицата в община Завет през разглеждания период – икономически активните лица са намалели с 2 539 д. (42,1%) за 2010 спрямо 2013 г. Броят на безработните бележи увеличение със 116 д. (17,4%) за 2014 г. спрямо началото на периода, като най-висока безработица е отчетена в с. Брестовене (236 д.) и гр. Завет (196 д.). Равнището на безработицата също се повишава, като отбелязаното увеличение за 2013 г. спрямо 2010 г. е 16,2%.

4. Икономически характеристики

4.1. Състояние на основните икономически сектори

Икономиката в община Завет се определя като ниско рентабилна. Структуроопределящи за общината са предприятията от хранително-вкусовата промишленост, машиностроенето и фармацевтичната промишленост. Малките и средните предприятия реализират продукцията си предимно в района. Те не са на високо техническо и технологично ниво и въпреки увеличаването на ДМА, иновациите и условията на труд са на такова равнище, при което могат да бъдат изтласкани от пазара, ако не се въведат стандартите на ЕС.

Недостатък за развитието на местната икономика е концентрацията ѝ в общинския център (гр. Завет), в който са съсредоточени почти всички предприятия. Това води до сериозни диспропорции на икономическото развитие и има сериозно отражение върху социалните аспекти на общината. Последствията от тези диспропорции се изразяват най-вече в обезлюдяване на селищата, застаряване на населението по селата, занимаващо се само със земеделие и животновъдство и то предимно в лични стопанства, влошаване състоянието на техническата и социалната инфраструктура.

Непълното използване на наличните ресурси – сграден фонд, машини, човешки ресурси, традиционни за района производства е предопределено от намалената покупателна способност на населението на страната като цяло и на региона в частност, от загубата на пазари, от остарелите технологии, които допълнително оскъпяват себестойността на продукцията. Протичащите процеси са аналогични на тези, които се наблюдават в страната. Липсват традиции и подготвени кадри в сферата на маркетинга и мениджмънта, както и ясна общинска програма за привличане на чужди инвестиции. Неяснотите в законодателството, сложната данъчна система, отказът от планова

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.**

икономика през последните години, липсата на координация между съответните държавни, частни и обществени структури допълнително затрудняват съживяването на икономиката.

Данни за основните икономически показатели на нефинансовите предприятия по икономически дейности за община Завет за периода 2010-2013 г. са представени на таблица 9:

Таблица 9. Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия в община Завет за периода 2010-2013 г. по икономически дейности

Икономически дейности	2010 г.				2013 г.			
	Предприятия (брой)	Нетни приходи от продажби (хил. лв.)	Заети лица (брой)	ДМА (хил. лв.)	Предприятия (брой)	Нетни приходи от продажби (хил. лв.)	Заети лица (брой)	ДМА (хил. лв.)
Община Завет	174	43 154	973	58 221	183	61 257	858	36 507
Селско, горско и рибно стопанство	30	18 855	330	49 147	42	24 916	251	25 217
Добивна промишленост	..	..	..	..	..	..	..	..
Преработваща промишленост	23	16 872	345	5 893	19	22 237	323	10 122
Строителство	5	288	33	..	6	393	17	..
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	86	5 762	188	2 630	88	11 605	189	549
Транспорт, складиране и пощи	..	..	..	..	4	832	10	589
Хотелиерство и ресторантьорство	10	146	15	..	9	209	16	..
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; Далекосъобщения	..	..	..	..	..	..	..	..
Професионални дейности и научни изследвания	3	43	..	..	4	50	5	..
Административни и спомагателни дейности	5	79	9	..	3	92	4	..
Образование	..	..	..	..	..	..	..	..
Хуманно здравеопазване и социална работа	3	210	12	71	..	..	..	..
Други дейности	..	..	..	..	..	..	..	..

Източник: Териториално статистическо бюро – Разград

Забележка: .. - конфиденциални данни

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.**

От данните в таблицата могат да бъдат направени следните изводи:

- Броят на предприятията в община Завет бележи тенденция към увеличение – увеличение с 9 бр. (5,2%) за 2013 г. спрямо 2010 г.;
- Нетните приходи от продажби на продукцията също бележат ръст – увеличение със 18 103 хил. лв. (42%) за 2013 г. спрямо 2010 г.;
- Броят на заетите лица отбелязва намаление за 2013 г. спрямо 2010 г. – намаление със 115 д. (11,8%);
- Разходите за закупуване на ДМА също намаляват – намаление с 21 714 хил. лв. (37,3%) за 2013 г. спрямо 2010 г.;
- Най-голям относителен дял по отношение на броя на предприятията, нетните приходи от продажби, както и броя на заетите лица имат секторите „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“, „Селско, горско и рибно стопанство“ и „Преработваща промишленост“.

По отношение на броя на предприятията според заетите в тях лица могат да бъдат направени следните изводи: по данни на НСИ, към края на 2013 г. на територията на общината най-разпространени са микропредприятията (до 9 заети), които заемат дял от 92,3%. Малките предприятия (10 до 49 заети) заемат дял от 6%, а средните предприятия (50 до 249 заети) - 1,6%. На територията на общината няма големи предприятия (с над 250 заети).

Селско стопанство

Селското стопанство е структуроопределящ отрасъл в икономиката на община Завет.

Наличните значителни поземлени ресурси, съставляващи 77% от общата територия на общината, и благоприятните почвено-климатични условия превръщат земеделието в основен източник на доходи.

Общата площ, която заема община Завет, възлиза на 273 591 дка. На таблица 10 са представени данни за баланса на територията на общината по видове територии към края на 2012 г.:

Таблица 10. Баланс на територията на община Завет към 31.12.2012 г. по видове територии:

Територия по вид	Площ (в дка)
Земеделска земя	165 360
Горска територия	95 513
Населени места и други урбанизирани територии	10 869
Територия за водни течения и водни площи	696
Територия за добив на полезни изкопаеми и депа за отпадъци	0
Територия за транспорт и инфраструктура	1 153
Общо площ	273 591

Източник: Общинска администрация – Завет

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

Данните от таблицата показват, че с най-голям относителен дял от територията на община Завет са *земеделските земи* (60,4%), следвани от горските територии (34,9%). Урбанизираните територии заемат дял от 4%. С незначителни дялове са териториите за транспорт и инфраструктура (0,4%), както и тези, заети с водни течения и водни площи (0,3%). В община Завет няма налични територии за добив на полезни изкопаеми и територии, предназначени за депа за отпадъци (в общината не са открити полезни изкопаеми и няма разкрити кариери, наличните депа за ТБО са спрени от експлоатация).

По данни на ОДЗ – Разград, през периода 2010-2014 г. броят на регистрираните земеделски производители в община Завет незначително намалява (намаление с 2,7% за 2014 г. спрямо 2010 г.)

Животновъдство

Животновъдството в района, представено от говедовъдство, свиневъдство, овцевъдство и птицевъдство, се развива предимно в частния сектор. По-крупни производители на животновъдна продукция са няколко земеделски производители, които отглеждат по-голям брой животни, като продукцията е предназначена изцяло за реализация на пазара. В частните дворове се отглеждат малък брой дребен рогат добитък, едър рогат добитък, еднокопитни животни, свине, домашни птици и зайци. Проблем за околната среда е оборския тор. По-големите животновъдни обекти не разполагат с инсталации или съоръжения за оползотворяване на торовите маси. По-дребните животновъди депонират малка част от тях върху собствените си селскостопански имоти с цел оползотворяване, а по-голямата част - на сметищата по населени места, смесени с битовите отпадъци. Изпълнението на европейските изисквания за съхранението на оборската тор изисква сериозни финансови средства, които не могат да бъдат осигурени от земеделските производители в общината.

По отношение на броя селскостопански животни, е налице тенденция към намаляване броя на животните, отглеждани в частните дворове, поради ниските и непостоянни цени на животинската продукция (месо и мляко), което прави отглеждането им нерентабилно.

Растениевъдство

Почвено–климатичните и теренните условия благоприятстват развитието на растениевъдството. В общината силно развити са зърнопроизводството, тютюнопроизводството, зеленчукопроизводството и фуражопроизводството.

Горско стопанство

Горските територии заемат около 15% от територията на общината, при относителен дял за страната от 34%. Най-широко разпространени са издънковите гори (32%), горите за реконструкция (24%), широколистните високостеблени гори (17%) и нискостеблените гори (15%). Следва да се отбележи, че делът на същинските гори е много нисък, преобладаващите гори са изкуствено засадени полезащитни горски пояси. Като цяло, естествената растителност в района е изтласкана от земеделските култури и се е съхранила на много малко места.

5. Състояние на инфраструктурата

5.1. Водоснабдяване и канализация

Водоснабдителната мрежа на територията на общината в голямата си част е добре изградена, но за пълно обезпечаване на населението и предприятията с вода е наложително изграждането на още два водоема, както и на нови водопроводи. Водоснабдяването в общината се извършва от собствени водоизточници. Изградени са различни видове кладенци и каптажи, чрез които се доставя питейна вода до всички населени места. Община Завет се обслужва от “ВиК”- ООД – гр. Исперих.

Община Завет задоволява нуждите си от питейна вода основно от:

- **ПС „Калето“** с водоизточници два броя тръбни сондажи, изградени преди повече от 37 години. Проектният дебит на един кладенец е 17,5 л/сек, а е монтирана помпа за 12 л/сек. Изградени са две СОЗ /санитарно-охранителни зони/. В помпената станция са монтирани помпи 28 МТ 45х3 с дебит $Q=28,5$ л/сек. При проектен дебит на тръбните кладенци от 35 л/сек. помпената станция изпраща 81% от този възможен дебит. Събирателната шахта е преустроен кладенец тип „Реней“, който пропуска замърсени води и замърсява питейните води от двата тръбни кладенеца, а с това прави негодна за питейни нужди цялата система от ПС „Калето“. Водоснабдителната система е остаряла и износена. Тласкателят, който е от стоманени тръби $\Phi 325$ mm, прави и ще прави аварии в следствие на корозията на стоманата. Необходим е щателен оглед и проверки за уточняване на всички дефекти, липси и недостатъчност за нормалната им експлоатация. Необходимо е установяване на реалната възможност за дебит от двата тръбни кладенеца при едновременно експлоатиране. Необходимо е да се докаже има ли причини да се използват 12 л/сек. при възможен дебит от 17,5 л/сек., т.е. се използва 69% от дебита на кладенците.
- **ПС „Завет“** – в нея се събират водите на ПС „Калето“ и от тръбен сондаж „Завет“ с дебит 40 л/сек. Общо възможния дебит на водоизточниците е 75 л/сек. В тръбен сондаж „Завет“ е монтирана помпа за 25 л/сек., която представлява 63% от дебита на кладенеца. Освен това от сондажа водите се вкарват директно във водопроводната мрежа на гр. Завет. Това съществуващо водоподаване в мрежата подлага на динамично натоварване тръбите и е с големи промени в коефициента на полезно действие на двигателите на помпите. Динамичното натоварване на водопроводната мрежа в такива случаи води и до по-чести аварии в тръбите. Помпената станция е оборудвана с помпи, чиито дебит е 50 л/сек. само за хидроглобуса, захранващ високите терени на град Завет.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

- **ПС „Воден“** - водоизточниците са три броя, от които един каптаж и два шахтови кладенеца. Шахтов кладенец 1 /ШК1/ е с дебит 16 л/сек., а ШК2 е с дебит 8 л/сек. Каптажът има променящ се дебит от 18 до 110 л/сек. Общият дебит за ПС „Воден“ е от 44 л/сек. до 134 л/сек. Необходимият дебит за с. Острово 10,16 л/сек. Минималната разлика от 34 л/сек. може да покрива нуждите на с. Брестовене от 13 л/сек. и големите загуби на вода от износената водопроводна система.
- **ПС „Брестовене“** – тази помпена станция е разрушена, но със сондажен кладенец, който има дебит 20 л/сек. Тя е подsigурявала с. Брестовене, но към момента не действа.

Проблем по отношение на водоснабдяването е остарялата водопроводна мрежа за питейна вода (изградена през 1960-1970 г.), която често аварира. Големите разходи на електрическа енергия при добиването и преноса на водата, както и разходите за ремонт и поддръжка на остарялата водопроводна мрежа генерират много висока цена на водата – една от най-високите в България. Към момента най-належащо е включването на нови водоеми към водоснабдителната мрежа. В допълнение, необходимо е включване в експлоатация на вече каптирани, проучени и прогнозни водоизточници, изграждане на допълнителни регулиращи обеми, както и реконструкция, модернизация и разширяване на съществуващите мрежи в цялата община.

В населените места на община Завет няма изградена канализационна мрежа, а също и функционираща пречиствателна станция за отпадни води. В град Завет и селата Брестовене и Острово има частично изградена канализация за дъждовна вода. Отпадните води от тези частични канализационни мрежи се изливат извън селищата, но пречиствателни станции липсват. Лабораторни изследвания от РЗИ не са правени, но фекални и нефтопродукти не се изхвърлят.

В някои фирми има изградени локални пречиствателни съоръжения, но те не дават очаквания ефект, тъй като не се поддържат и експлоатират по подходящ начин. Това са предимно калоуловители, маслоуловители и други съоръжения за механично пречистване на технологичните отпадни води. В останалите населени места на общината частично са канализирани само някои сгради в централните зони. За останалите села се ползват септични ями, попивни изгребни ями или директно заустване в близък приемник.

5.2. Електроснабдяване

Електроснабдяването на територията на община Завет се осъществява чрез въздушни далекопроводи от гр. Кубрат и гр. Разград. Град Завет е частично обезпечен с подземен кабел за ел. захранване. Изградени са 63 трафопоста. На територията на общината няма изградени пароцентрали.

Електроразпределителното предприятие, което обслужва района, е “Електроразпределение - Горна Оряховица” ЕАД, клон Разград, район Кубрат, чрез ел.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

подстанция “Вихър” - Завет и подстанция - Кубрат.

Необходимо е да се извърши основен ремонт на електросъоръженията във всички населени места в общината, като целта е да се изгради максимално икономична система за улично и обществено осветление и да се разреши проблема с извеждането на индивидуалните електромери на домакинствата и по селата.

5.3. *Пътна мрежа и комуникации*

През територията на община Завет преминават следните пътища от Републиканската пътна мрежа: път II-23 Русе – Исперих и път III-214 Тутракан – Исперих. Общата им дължина е 89.59 км. Уличната мрежа в населените места на общината е с обща дължина 161.78 км. (асфалтираните улици заемат дял от 60%). Транспортните схеми обхващат всички населени места. Автобусните линии, преминаващи през град Завет, свързват общината със съседните общини и с градовете Разград, Русе, Силистра, Добрич, Русе и София. Автобусните линии са одобрени от съответните общински и областни инстанции.

На територията на община Завет няма изградена инфраструктура за железопътен транспорт. Най-близката жп гара със съоръжения за пътнически и товарни превози е в гр. Исперих, който отстои на 16 км от гр. Завет.

Транспортната инфраструктура на общината носи типичните белези на селските райони и общини. Пътищата са в много лошо състояние и голяма част от тях се нуждаят от рехабилитация и ремонт.

6. *Анализ на компонентите на околната среда*

Ръководството на община Завет отчита факта, че опазването на природата е в основата на устойчивото развитие на общината и провежда системно политика за подобряване на компонентите на околната среда, защита на природното наследство и популяризиране на биологичното разнообразие.

Географските и икономическите условия в община Завет са благоприятни за запазване на околната среда. На територията на общината няма големи замърсяващи предприятия. Показателите, отчитащи замърсяването на водата, въздуха и почвата, са с ниски стойности.

Община Завет попада в района на действие на Регионалната инспекция по околната среда и водите - гр. Русе, която осигурява на регионално равнище държавната политика за опазването и осигуряването на благоприятна и здравословна среда в съответствие с установените стандарти и нормативи.

6.1. *Въздух*

По отношение чистотата на атмосферния въздух, районът на гр. Завет не е сред проблемните. За чистотата на атмосферния въздух, освен климатичните фактори и

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

релефът, допринасят и липсата на големи промишлени предприятия или топлоцентрали, както и големи животновъдни ферми.

На територията на общината няма постоянен пункт за контрол на качеството на атмосферния въздух. За периода 2009-2014 г. не е извършван контрол и от мобилната автоматична станция на ИАОС – София.

Поради факта, че в община Завет няма промишлени обекти, притежаващи източници на вредни емисии в атмосферата, до настоящия момент не е извършван емисионен контрол на качеството на атмосферния въздух в общината.

Един от основните източници на замърсяване на въздуха в общината е преминаващият през гр. Завет път I-22 Русе – Кубрат - Исперих, обслужващ транзитния трафик за градовете Исперих, Дулово, Добрич и Варна. Контролът върху замърсяването от МПС се осъществява от органите на Пътна полиция и се извършва по следните показатели - димност, въглероден оксид, азотни оксиди, въглеводороди.

Други източници на атмосферно замърсяване са локалното отопление с твърдо гориво и неправомерното изгаряне на растителни отпадъци (изсъхнали градински отпадъци и листа) през студеното полугодие. При липса на вятър, димът, който се отделя, се задържа ниско над жилищните сгради, характеризиращи се с преобладаваща ниска индивидуална застрояка, и предизвиква задушлива миризма.

Като заплахи за увеличаване на замърсяването в община Завет могат да бъдат посочени: увеличаването на автомобилният трафик, нарастването на остарелия автомобилен парк и увеличеното потребление на отоплителни материали през зимния период.

6.2. Води

Общината има добре изградена водоснабдителна мрежа, която осигурява вода на всички 7 населени места и обхваща 100% от населението на общината. Водоснабдяването се извършва чрез 3 бр. помпени станции, осигуряващи питейна вода с добро качество. Качеството на питейните води, които се доставят за населението, се регулира съгласно изискванията на Наредба №9/16.03.2001 г. РЗИ - Разград провежда текущ санитарен контрол по БДС, включващ кратък химичен и бактериологичен анализ на питейната вода. Данните от изследванията за периода 2010-2014 г. отговарят на изискванията. Нитратното замърсяване на питейната вода е между 2.0 и 3.0 мг/дм³ и не надхвърля допустимите 50.0 мг/дм³. В някои случаи има отклонения в органолептичните качества на питейната вода – неприятен вкус и мирис, предизвикани от използваните средства за обеззаразяване на питейната вода.

В село Иван Шишманово минава дере, което през по-голяма част от годината е пресъхнало. Във всяко землище има по няколко изкуствено създадени водоема, но поради неритмичните валежи и липсата на средства за почистването им, дъждовна вода не се задържа в тях. Тези водни площи благоприятстват развитието на поливно земеделие и

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

пасищното животновъдство.

На територията на община Завет няма производствени обекти, изпускащи отпадъчни води, и понастоящем не се отчита влияние на изпускани отпадни води върху питейни водоизточници. На територията на общината няма изградени пречиствателни станции за отпадни води /ПСОВ/. В гр. Завет и с. Брестовене има частично изградена канализация за дъждовни води. Също така, няма и изградена канализационна мрежа за битови отпадни води. Отпадните води от битови, административни и жилищни сгради се заустват в септични ями, които до голяма степен не се ползват по предназначение, което води до преливане и недопустими течове в междублоковите пространства и улиците, тъй като в района на жилищните блокове подпочвените води не са на голяма дълбочина. Това е предпоставка за замърсяване на почвата и въздуха и за възникване на стомашно-чревни заболявания. В допълнение, като проблем може да се посочи и липсата съоръжения за пречистване на отпадните води в по-големите животновъдни ферми.

През 2009 г. Община Завет кандидатства за финансиране по Оперативна програма „Околна среда” с интегрираните проекти: „Изграждане на пречиствателна станция за отпадни води /ПСОВ/, канализационна мрежа и реконструкция на водопроводната мрежа на гр. Завет” и „Изграждане на канализационна мрежа, ПСОВ и реконструкция на водопроводната мрежа на с. Брестовене”.

6.3. Почви

На територията на Община Завет Регионалната инспекция по околната среда и водите - Русе има определен един пункт за осъществяване на почвен мониторинг - №340 село Веселец, Община Завет. При извършения мониторинг не са констатирани замърсявания с тежки метали, металоиди, устойчиви органични вещества /пестициди/.

Няма данни за киселини и засолени почви на територията на общината, както и няма определен пункт за мониторинг.

Доброто екологично състояние на почвите се дължи на отсъствието на “активна” промишлена дейност, както и интензивна селскостопанска дейност. При сегашната структура и принос на основните икономически дейности не се очаква негативно въздействие върху състоянието на почвите. Въпреки това, при планиране на икономическото развитие на общината - развитие на земеделско и горското стопанство, добивна промишленост, трябва да се отчита възможността за проявление на подобни процеси.

Община Завет няма разработена Общинска програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите в съответствие с изискванията на чл. 26 от Закона за почвите и следва да изготви такава.

6.4. Биоразнообразие

Животински свят

Животинският свят на територията на община Завет се характеризира със слабо

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

разнообразие.

В горите се срещат различни видове едър и дребен дивеч. Представителите на едрия дивеч са благороден елен, сърна, дива свиня, дива коза. Най-характерни видове за дребния дивеч са див заек, фазан, яребица и дива патица. От хищниците се срещат лисица, чакал и вълк.

Територията на общината попада сред 114-те защитени зони за опазване на дивите птици по Директива 79/409/ЕИО, покриващи 20,3% от територията на България, приети с решения на Министерски съвет. Защитените зони на територията на общината включват землищата на следните населени места: Брестовене, Веселец, Завет, Иван Шишманово, Острово, Прелез. Сред основните разпространени видове птици са: обикновена и сива врана, гарга, фазан, яребица, дива патица, черешарка, кадънка, полска чучулига, синигер, поен дрозд, славей, пъстър кълвач и др.

Животинските видове, обитаващи защитените зони на територията на община Завет, са следните:

- **Защитена зона „Лудогорие“ BG 0000168** – лалугер и европейски вълк;
- **Защитена зона „Лудогорие - Боблата“:**
  - Бозайници: европейски вълк, добруджански (среден) хомяк, дългокрил прилеп, дългопръст нощник, южен подковонос, лалугер, пъстър пор;
  - Земноводни и влечуги: червенокоремна бумка, ивичест смок, обикновена блатна костенурка, шипобедрена костенурка, шипоопашата костенурка, добруджански тритон, голям гребенест тритон;
  - Безгръбначни: хидриас, обикновен сечко, буков сечко, бръмбър-рогач, алпийска розалия.

Растителен свят

Във фитогеографско отношение територията на община Завет спада към Дунавския район от равнинно-хълмистия дъбов пояс на долния пояс на дъбовете и черния бор.

Горите, заемащи площ от 95 513 дка и дял 34,9% от територията на община Завет, са едно от големите ѝ богатства. Растителното разнообразие в горския фонд на община Завет включва над 36 дървесни вида, в т. ч. 4 иглолистни видове, над 20 храстови видове и над 100 тревни растителни видове.

В общината са разпространени два основни вида гори – широколистни и иглолистни. Широколистните гори се делят на тъмни и светли. Тъмни са буковите гори. Светли са дъбовите гори. Освен главните дървесни видове - бук и дъб, в широколистните гори растат още габър, клен, явор, ясен, бреза, върба, орех, акация, кестен, леска, липа и др. Тяхното разпространение зависи от светлината и влажността на съответния район. В повечето умерени иглолистни гори преобладават вечнозелени иглолистни растения, но някои представляват смесица от иглолистни и широколистни вечнозелени дървета или широколистни листопадни дървета. В тези гори има много видове дървета, между които, ела, хвойна, чер бор, смърч, бук и цер. Ниската растителност също включва голямо

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

разнообразие от треви и храсти - смрадлика, глог, шипка, бърз, трънка, дрян, леска, диво грозде и др.

Най-разпространените дървесни култури в района на общината са: салкът (бяла акация) (*Robinia pseudoacacia*), белият и черният бор (*Pinus sylvestris*, *P. nigra*) и хибридна топола (*Populus x canadensis*).

Салкът (бялата акация) е най-широко залесяван сред чуждите за района видове. По-големи или по-малки култури се срещат навсякъде на територията на общината. Салкът се отличава с бърз растеж и има калорична дървесина, въпреки че променя някои от основните характеристики на почвата (уплътнение, химичен състав) и напред трябва да се поддържа на територията на общината и да се залесява на някои полесонепригодни места, включени в горския фонд. Целта за това е да поеме част от антропогенният натиск от страна на местното население към естествените гори в райони.

Боровите култури са залесявани не само заради бързия им растеж и ценната им (чамова) дървесина, но и на много места с макар и съмнителни естетически мотиви. С последното се обяснява и широкото им използване в парковите зони на града и селата. Днес на повечето места боровите култури са в лошо състояние. Тези гори силно променят състава на почвата и имат значение само за популациите на някои ядивни гъби (масловката). За в бъдеще практиката за залесяване на иглолистни в нетипичния за тях регион на равнината трябва да бъде прекратена, или поне намалена до разумен минимум.

Тополовите култури се създават основно в поречията на малки вътрешни реки (дерета) и се срещат почти във всички населени места на общината. Те растат сравнително бързо и имат ценна дървесина. От друга страна са податливи на различни заболявания и лесно съхнат.

Липовите гори заемат много по-малки площи, основно по северните и източните склонове. Те често са обект на набези по време на цъфтежа им, когато се събират цветовете за билки.

Други слаборазпространени естествени и залесявани видове в горската растителност на района са летния дъб, косматия дъб, бряста и др. Те участват в растителността на района като много малки и деградирани гори или култури.

В региона са запазени сравнително малко девствени гори - Воденската гора е една от тях. На 36 км. североизточно от гр. Разград, в Община Завет, върху площ от 85 000 дка, се простира световноизвестното ловно стопанство „Воден” със специален статут с около 145 000 дка гори.

Общата оценка за състоянието на горите в региона е негативна - те са най-застрашени от пряко унищожение, поради факта, че ниският жизнен стандарт на местното население, особено в селата, го насочва към най-лесния начин за бързо оползотворяване на горския ресурс чрез изсичането му.

Растителните видове и природните им местообитания, попадащи в защитени зони от територията на община Завет, са следните:

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.**

- **Защитена зона „Лудогорие“ BG 0000168** - полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (важни местообитания на орхидеи), Балкано-панонски церово-горунови гори, Евро-сибирски степни гори, Дъбово-габъррови гори от типа Galio-Carpinetum;
- **Защитена зона „Лудогорие-Боблата“ BG 0000171** - Отворени калцифидни или базифилни тревни съобщества от Alyso-Sedion albi, Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*важни местообитания на орхидеи), Панонски лъсови степни тревни съобщества, Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове, Смесени гори от съюза Tilio-Acerion върху сипеи и стръмни склонове, Панонски гори с Quercus petraea i Carpinus betulus, Панонски гори с Quercus pubescens, Евро-сибирски степни гори с Quercus spp., Балкано-панонски церово-горунови гори, Мизийски гори от сребролистна липа.

На територията на община Завет има обявени 3 защитени вековни дървета (2 бр. в землището на с. Веселец и 1 бр. в Ловно стопанство „Воден“).

Защитени вековни дървета на територията на община Завет са:

- **Благу** - записан в Държавния регистър на защитените вековни и забележителни дървета с №1428, находящ се в с. Веселец на 600 м. северозападно от пътя с. Веселец – Тутракан, с приблизителна възраст от 500 години, височина 14 метра и обиколка 3,86 метра;
- **Благу** - записан в Държавния регистър на защитените вековни и забележителни дървета с №1430, находящ се в землището на с. Веселец на 200 м. от пътя с. Веселец – Тутракан, с приблизителната възраст 200 години, височина 14 метра и обиколка 3,55 метра;
- **Летен дъб** - записан в Държавния регистър на защитени, вековни и забележителни дървета с №243, находящ се в местността „Сухият мост“ на територията на Ловно стопанство „Воден“, където достъпа е ограничен.

Вековните дървета са обозначени с табели, санитарното им състояние се определя като добро.

В ловното стопанство „Воден“ се срещат различни видове лечебни растения, чиито добив е ограничен, поради ограничения достъп до стопанството. Находищата на билки са разпространени предимно в горските масиви. Сред основните видове **билки и лечебни растения** са: коприва, трънка, шипка, глог, черен бъз, нисък бъз, смрадлика, лайка, обикновена мента, маточина, люляк, лечебно великденче, магарешки бодил, ливадна детелина, мащерка, здравец, глухарче, трицветна теменуга, обикновена дяволска уста, метличина, конски кестен, кукувича прежда, полски пелин, паричка, овчарска торбичка, остра острица, бодлива метличина, синя метличина, обикновена синя жлъчка, полска паламида, обикновена паламида и коронеста лайкучка (виж Приложение №2).

7. Анализ по фактори на въздействие

7.1. Отпадъци

В раздела са представени най-важните факти и тенденции, идентифицирани в анализа на съществуващото състояние в сектора на управление на отпадъците, както и произтичащите от тях изводи и препоръки.

Въз основа на направения **анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи** са формулирани следните изводи и препоръки:

- По отношение на Наредба №3 за управление на отпадъците на територията на Община Завет (приета с Решение №166 по Протокол №24/30.09.2013 г. на ОбС – Завет);

Наредбата е приета след приемането на новия ЗУО, но е необходимо да се прецизира, и да се включат текстове, които са приложими и касаят конкретно община Завет.

- По отношение на Наредба №23 за реда и условията за отглеждане на животни на територията на Община Завет (приета с Решение №276 по протокол 41/07.10.2010 г.);

Наредбата е приета още през 2010 г. и тъй като съдържа разпоредби, свързани с изхвърлянето и съхраняването на животински отпадъци е необходимо да се синхронизира с разпоредбите на Наредба №3, за да няма противоречия и неясноти.

- По отношение на Наредба №9 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Завет (приета с Решение №132 по протокол №18/26.01.2009 г., последно изм. и доп. с Решение №313/09.04.2015 г.);

Наредбата ще трябва да се измени и допълни с оглед измененията в чл. 67, ал. 2 от ЗМДТ, свързани с определяне размерът на таксата в случаите, когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци, като се изчака приемането на Методика за изготвяне на план-сметката с необходимите разходи за дейностите и за видовете основи, които служат за определяне размера на таксата за битови отпадъци, която се очаква да влезе в сила от 01.01.2016 г.

- По отношение на изготвените и приети отчети за изпълнението на Програмата за опазване на околната среда и Програмата за управление на дейностите по отпадъци за посочените години.

Основната препоръка, свързана с изготвяне на годишния отчет за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците е да се продължи да се изготвят отчетите, като се препоръчва да се правят изводи и съпоставки, да се проследи тенденцията при отчитане на индикаторите за постигане на всяка от заложените цели.

Най-важните констатации и изводи от направения **анализ на отпадъците** са следните:

- Всички населени места са включени в организирана система за сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

- Нормата на натрупване на битовите отпадъци за 2014 г. за община Завет е 53,33 кг/ж/г., като стойността е малко по-висока от тази през 2013 г. и е значително по-ниска от средната за областта (450 кг/ж/г. през 2013 г.) и страната (434 кг/ж/г.);
- Направен е анализ на морфологичния състав на битовите отпадъци, от които могат да се направят следните изводи: най-голяма част от отпадъците са градински, пластмаса и инертни (отпадъци от строителство, от домашен ремонт) – над 71% от всички отпадъци. Делът на отпадъците, които могат да се рециклират и ползват повторно (хартия, картон, стъкло, метали, пластмаси) е 27,54%, който е сравнително малък, тъй като в общината е въведено разделно събиране на отпадъците от опаковки. Хранителните и градинските отпадъци (27,32%) от своя страна подлежат на компостиране и използване на получения компост;
- В община Завет е въведена система за разделно събиране на отпадъците от опаковки, като системата е все още нова за населението и то не я използва изцяло по предназначение, а в голямата си част 80% от генерираните отпадъци в системата за разделно събиране не са били предназначени за нея. Необходими са разяснителни мерки за правилното ѝ прилагане и увеличаване на дела, както на изхвърлените разделно събрани отпадъци, така и за правилно изхвърлените отпадъци;
- Постигнатите резултати относно изпълнението на заложените цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата са недостатъчни и поставят в риск изпълнението на целите за 2016, 2018 и 2020 г. Препоръчва се спешно предприемане на действия и мерки от общините в регион Разград, за да се преодолеят пропуските и да се достигнат целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците;
- Не е въведена система за разделно събиране на биоразградими битови отпадъци и няма изградена такава инфраструктура;
- По отношение на масово разпространените отпадъци - с изпълнители е сключен договор за ИУМПС;
- В общината не е изградена канализационна система за населението с ПСОВ и не е приложимо изготвянето на анализ на утайките;
- Анализът на строителните отпадъци показва значителното им нарастване в сравнение с данните от 2010 г.;
- В общината са налични чували с пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност, които представляват пряка опасност за околната среда, ако не се предприемат спешни мерки за тяхното обезвреждане.

Основните изводи и препоръки, които са формулирани на основата на *анализа за инфраструктурата за отпадъци* на територията на община Завет са представени по-долу:

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.**

- Смесените битови и строителни отпадъци се депонират на регионалното депо, находящо се до гр. Разград, което отговаря на съвременните екологични изисквания, но е с изчерпващ се капацитет до 2020 г.;
- Във всички села са поставени съвременни съдове тип „Бобър“ и „Карнобатски“ за събиране на битови отпадъци;
- Проектирани са за изграждане следните инсталации и съоръжения: инсталация за сепариране и инсталация за открито компостиране на разделно събрани зелени и биоразградими отпадъци;
- При наличие на интерес от страна на частни инвеститори може да се изгради и инсталация за рециклиране на строителни отпадъци;
- Общините от регион Разград следва да вземат решения относно изграждане на посетителски център за доставка на едрогабаритни, опасни и други отпадъци от населението, инсталация за оползотворяване на сметищен газ и съответно възлагането и подготвянето на прединвестиционни проучвания и техническа документация за тях;
- Очаква се разширението на регионалното депо да се финансира от ПУДООС и да се разшири преди 2020 г.;
- В общината е реализиран проект за осигуряване на домакинствата с домашни компостери и към момента не се предвижда разширяване на системата;
- Тъй като в Община Завет няма населено място с население над 10 000 жители не е необходимо да се осигури площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани битови отпадъци от населението. Към настоящия момент такава не е изградена;
- Общината е осигурена с транспортни средства и съдове и не е необходимо да се предвидят нови, а само да се подменят амортизираните;
- **Разположението на съдовете по населени места е в съответствие с броя и нуждите на населението и не се налага промяна в разпределението им към момента;**
- Не е изградена канализация и съответно ПСОВ в общината.

Основни изводи от *анализа за на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците*, с акцент върху контролните функции са представени по-долу:

- В структурата на Общинска администрация – Завет е обособена структурирана единица, служителите на която изпълняват дейностите, свързани с общинската политика по управление на отпадъците;
- Препоръчва се за изпълнение на основните и спомагателни функции по управление на отпадъците да се определи и утвърди допълнителен щат за служител в

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

администрацията, пряко отговорен за управлението на отпадъците и в частност дейностите по контрол;

- Служителите, пряко свързани с опазване на околната среда и в частност с управлението на отпадъците са обезпечени с нужната материално-техническа и информационна база;
- За повишаване на професионалния капацитет е препоръчително служителите, ангажирани с дейностите по опазване на околната среда и в частност с управлението на отпадъците, да участват в семинари, работни срещи, обучения и други, организирани от МОСВ, Организации по оползотворяване, Браншови организации, РИОСВ, Регионални сдружения, проекти на администрацията по ОПАК и други.

Основните изводи от извършения *анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване* в община Завет са следните:

- Приключен е процесът по закриване и рекултивация на общинското депо чрез финансиране по реда на ПМС №209 от 20 август 2009 г. С Решение №Р-13-02/20.05.2015 г. на РИОСВ-Русе е потвърдено закриването на депо за неопасни отпадъци, разположено в имот №056006 – общинска собственост, разположено в землището на гр. Завет, местността „Старите лозя“;
- Поетапно се извършават почиствания на нерегламентирани сметища в населените места на територията на Община Завети и се предприемат мерки за недопускане образуването на нови такива.

Извършеният *анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите* показва следното:

- С оглед измененията на чл. 67, ал. 2 от ЗМДТ, в сила от 01.01.2015 г., свързани с определяне размера на таксата за битови отпадъци, размерът ѝ се определя в левове на ползвател или пропорционално върху основа, определена от общинския съвет, която не може да бъде данъчната оценка на недвижимите имоти, тяхната балансова стойност или пазарната им цена, в случая наредбата на община Завет не отговаря на нормативните изисквания и следва да се актуализира;
- Средствата, които общината събира от такса битови отпадъци покриват разходите за управление на отпадъците за всяка година изследвана година, с изключение на 2013 г.;
- Препоръчва се да се проучат и използват възможностите по европейски и други публични средства за финансиране на разходите за управление на отпадъците;
- Други мерки при недостиг на приходите, като завишаване на таксата битови отпадъци въз основа на завишаване размера на отчисленията, завишаване на разходите на извършваната услуга по събиране и транспортиране на отпадъци не се

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

препоръчват с оглед на поносимостта за плащане на услугата от местното население и на база на проведеното анкетно проучване.

Обобщени изводи от *анализа на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците* са представени по-долу:

- За информиране на обществеността Общинска администрация – Завет използва следните подходи: поставяне на съобщения, обяви, организиране на срещи с представители на местни предприятия, арендатори, търговски фирми и домоуправители;
- Друг начин за информиране на обществеността е официалната интернет страница на общината, на която рядко се публикува информация относно дейностите по управление на отпадъците;
- Препоръчва се регулярно да бъде публикувана и актуализирана информацията на интернет страницата на общината, тъй като по този начин ще се привлече вниманието на по-голяма част от населението и ще се предизвика активното му участие в горепосочените дейности;
- Достигнатите резултати до тук по отношение на информираността и предоставянето на информация на гражданите са добри, необходимо е да продължи регулярното провеждане на информационните кампании за населението, с цел увеличаване на възможностите на Общината за достигане на набелязаните мерки в развитието на дейността по управлението на отпадъците;
- Направено е анкетно проучване сред местните заинтересовани страни, което е основа за изграждането на програма за УО в съответствие с местните нужди.

Резултатите от *анализа на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци* показват, че:

- Събираната информация в Община Завет по отношение на извършване на дейностите по управление на отпадъците е достатъчна, пълна и надеждна. Същото важи и за информацията, предоставена от назначените служители в системата за събиране и транспортиране на битови отпадъци. Въз основа на предоставените данни могат да се подготвят различни справки, отчети, програми, стратегии и др.;
- Основен проблем е събирането на информация от лицата, които извършват дейности по управление на отпадъци на територията на Общината самостоятелно;
- Необходимо е в Общината да се създадат ясни правила за събиране на информация за образуваните отпадъци от тези лица и площадки. Също така е необходимо да се извършват периодични проверки от Общинските служители, с което да се контролира дейността на площадките, на които се предават отпадъци, както и достоверността на данните.

7.2. Шум

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

В община Завет не се надвишават пределно допустимите нива на шума, поради тази причина не е правен и анализ на звуковото налягане в отделните населени места.

На територията на общината има един промишлен източник – „Авис“ ЕООД, излъчващ шум в околната среда и подлежащ на контрол. До настоящия момент от извършения собствен мониторинг не са констатирани превишения на нормите за шум в околната среда. Друг източник на шумово замърсяване на територията на общината е остарелият автомобилен парк и транзитно преминаващите превозни средства.

7.3. Радиационен контрол

В град Завет е разположена точка за радиационен мониторинг, който се осъществява от Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ – МВР. Радиационният фон се измерва ежедневно. Измерените стойности на радиационния фон са в нормалните граници. В допълнение, около района са разположени още 4 станции (Русе, Самуил, Тервел и Силистра) от Националната автоматична система за измерване на радиационния гама-фон. Регистрираните стойности от четирите станции също са в нормалните граници.

През периода 2009-2014 г. на територията на община Завет не са регистрирани инциденти или аварии с радиоактивни вещества.

7.4. Зелена система

Към момента на разработване на ПООС 2015-2020 г. (ноември 2015 г.) в общината е приета (приета с Решение №78 по Протокол №10/25.06.2008 г. на ОбС - Завет) и действа Наредба №18 за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Завет, която ще следва да се актуализира след приемане на настоящата програма, както и с оглед настъпилите промени в нормативната регламентация след 2008 г.

Зелени площи в населените места

Зелените площи на територията на община Завет са равномерно разпределени по населени места. Разпределението на зелените площи на територията на общината е регламентирано с подробните устройствени планове на населените места. Те заемат предимно крайпътни терени, паркове и квартални градинки. Растителността е представена от декоративни дървета, храсти (кестен, липа, бреза и др.) и цветя (теменужки, рози, лалета и други видове в съответствие със сезона).

Развитието на системата от зелени площи в общинския център и зоните за отдих оказват положителен ефект върху качеството на въздуха, допринасят за намаляване на замърсяванията от транспорта и бита, особено през зимата, както и за подобряване на общия изглед на града и селата.

Веднъж годишно се извършва просветляване на декоративните дървета с оглед предотвратяване на проблеми с електропроводната мрежа през зимния сезон.

В част от населените места от общината има квартални градинки, които не се

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

поддържат от дълго време, няма цветни насаждения, декоративните дървета са полуизсъхнали, а оградните елементи липсват. Това улеснява достъпа на животни до зелените площи и създава опасност за съществуващата растителност. Въпреки осигурената охрана съвместно с Полицейски участък - гр. Завет, проблем за озеленените площи е опазването им от недобросъвестни граждани и преминаващите животни, които разрушават и нанасят щети върху цветните насаждения.

През пролетния сезон, благоприятстващ развитието на акарите, се извършва само косене на зелените площи, предимно в близост до детски градини и училища, но не се провежда деакаризация.

Извън населените места на територията на Община Завет няма налични паркове за отдих.

По отношение на информацията, представена от Общинска администрация - Завет, относно констатираните нарушения, свързани с околната среда, за които са издадени наказателни постановления от кмета на община Завет, както и размера на наложените глоби и имуществени санкции, може да се обобщи, че за периода 2010-2014 г. не са констатирани нарушения. Изключение прави само 2012 г., по време на която са съставени 2 акта с издадени 2 наказателни постановления (всяко, от които по 300 лв.) по Наредба №1 на ОбС гр. Завет за обществения ред на територията на община Завет. Актовете за нарушение са съставени на мандрата в с. Брестовене собственост на фирма „Маклер комерс“ ЕООД, за замърсяване на водоем, който е собственост на общината. Водното тяло беше замърсено от изхвърляните и заустваните към него отпадни води и суроватки на мандрата. Също така беше нарушена и повърхността на пасища, които са публична общинска собственост чрез прокопаване на канали за заустване на отпадните води към водоема.

8. Администриране на дейностите по опазване на околната среда

Дейностите по опазване на околната среда представляват комплекс от решения и действия, свързани с околната среда, както и различните форми на контрол.

В състава на Общински съвет - Завет функционира Постоянна комисия „Устройство на територията, комунални дейности, строителство, ВиК и опазване на околната среда, концесии“, състояща се от 6 общински съветници, на която са възложени специализирани отговорности и задачи, свързани с дейностите по опазване на околната среда.

По отношение на обмена на информация и сътрудничеството с регионалните органи на централни ведомства, компетентни по въпросите по опазване на околната среда, общината поддържа добра комуникация с Регионалната инспекция по околната среда и водите в гр. Русе и с Басейнова дирекция „Дунавски район“ - гр. Плевен.

За информирание на обществеността по въпросите, свързани с опазването на околната среда, в сградата на общинската администрация е поставена кутия за мнения, забележки и препоръки на гражданите. Също така, на официалния сайт на общината

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.**

<http://zavet-bg.com/zavetbgcom/news.php> регулярно се публикува актуална информация по посочените въпроси.

9. Финансиране на дейностите по опазване на околната среда

По данни от отчета за приходите и разходите на специализираните производители на услуги за околната среда за 2014 г., предоставен на ТСБ – Разград, могат да бъдат направени следните изводи:

- Приходите от дейността възлизат на 237 хил. лв., по конкретно тук се включват приходите от населението;
- Разходите са в размер на 228 хил. лв. и включват: разходи за придобиване на ДМА и ДНА с екологично предназначение (14 хил. лв.) и разходи за поддържане на ДМА с екологично предназначение и извършени мероприятия (214 хил. лв.);
- От горепосоченото може да бъде направен извод, че генерираните приходи са достатъчни за покриването на разходите, извършени за услуги, свързани с околната среда.

IV. SWOT АНАЛИЗ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
Въздух	
<ul style="list-style-type: none"> • Добро качество на атмосферния въздух (КАВ) 	<ul style="list-style-type: none"> • Липса на постоянен пункт за контрол на КАВ
Води	
<ul style="list-style-type: none"> • Редовно снабдяване на населението с питейна вода с качества по БДС • Липса на големи промишлени предприятия, замърсяващи водите 	<ul style="list-style-type: none"> • Липса на изградени канализационни системи за отпадни битови води и липса на изградени пречиствателни станции за отпадъчни води
Почви	
<ul style="list-style-type: none"> • Високо естествено плодородие на почвите • Ниско ниво на замърсяване на почвите с отпадъци • Липса на почви замърсени с тежки метали и органични замърсители 	<ul style="list-style-type: none"> • Почвена ерозия
Шум	
<ul style="list-style-type: none"> • Добри шумови характеристики на населените места 	
Отпадъци	
<ul style="list-style-type: none"> • Въведено организирано сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци за всички населените места в общината • Въведено разделно събиране на отпадъците от опаковки: хартия, картон, пластмаса, метали и стъкло • Въведено разделно събиране на ИУМПС; • Разработена Програма за управление на отпадъците до 2020 г. • Изготвен доклад за морфологичния състав на отпадъците в общината 	<ul style="list-style-type: none"> • Изчерпващ се капацитет на съвременното екологосъобразно регионално депо за Регион Разград • Липса на инфраструктура и невъзможност за въвеждане на система за разделно събиране на биоразградими отпадъци • Липса на техническа готовност за изграждане на компостираща инсталация за зелени и биоразградими отпадъци • Негативна прогноза за постигане на целите на региона за разделно събрани отпадъци и

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.**

<ul style="list-style-type: none"> Осигурени услуги по управление на битовите отпадъци – сметосъбиране и сметоизвозване, обезвреждане, разделно събиране на опасните отпадъци Техническа готовност за изграждане на регионална сепарираща инсталация до регионално депо Разград Осигуреност с транспортни средства и съдове за събиране на битови отпадъци, включително разделно събрани Осигурен „зелен“ телефон за жителите	<p>биоразградими отпадъци</p> <ul style="list-style-type: none"> Голям дял на инертните (отпадъците от строителство) в направения морфологичен състав на отпадъците, показващо неправомерно изхвърляне и смесване на битови и строителни отпадъци Наличие на складове с пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност Слаб интерес от населението към екологичните проблеми и нарушаване на приетите нормативни разпоредби във връзка с отпадъците Липса на информационна общинска система за мониторинг и контрол на дейностите по управление на отпадъците Недостатъчен капацитет за управление на отпадъците във връзка с нарасналите изисквания за управление на отпадъците на местно ниво Несъответстваща местна нормативна рамка на действащото законодателство в сферата на отпадъците, в частност местните данъци и такси
Биологично разнообразие	
<ul style="list-style-type: none"> Наличие на редки растителни и животински видове в защитените зони	<ul style="list-style-type: none"> Липса на система за събиране и обмен на информация, мониторинг и оценка на биологичното разнообразие в екосистемите; Проблем с изсичането на горите на територията на общината
Зелена система	
<ul style="list-style-type: none"> Редовно почистване и озеленяване на площите за широко и ограничено обществено ползване	<ul style="list-style-type: none"> Необходимост от актуализация на действащата нормативна база Липса на извънградски паркове за отдых Наличие на неподдържани квартални градинки
Други	
<ul style="list-style-type: none"> Съхранена природа и добри общи екологични показатели Липса на значими промишлени производства, замърсяващи околната среда Общината притежава сертификат по ISO 14001:2004 Системи за управление по отношение на околната среда Мотивираност на ръководството на общината да решава проблемите и да опазва местните природни дадености	<ul style="list-style-type: none"> Непълна институционална, нормативна и стратегическа рамка за управление на околната среда Недостатъчен административен капацитет за покриване на общинските отговорности по опазване на околната среда Липса на достатъчно собствени финансови ресурси на общината за реализацията на екологични проекти Нисък жизнен стандарт на населението
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
Въздух	
<ul style="list-style-type: none"> Въвеждане на високи екологични стандарти за междуселищни автобуси	
Води	

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.**

<ul style="list-style-type: none"> • Изграждане на канализационна система, обхващаща територията на цялата община • Изграждане на ПСОВ • Изграждане на допълнително водоснабдяване	<ul style="list-style-type: none"> • Опасност от засушаване и пресъхване на повърхностните водни източници в резултат на глобалното затопляне
Почви	
<ul style="list-style-type: none"> • Проучване състоянието на почвите и получаване на данни за наднормено замърсяване, картиране на резултатите от проучванията и предприемане на действия по подобряване на състоянието на почвите	<ul style="list-style-type: none"> • Липса на цялостен почвен мониторинг
Отпадъци	
<ul style="list-style-type: none"> • Въвеждане на система за разделно събиране на биоразградими и биоотпадъци • Управление на наличните пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност • Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразното и ефективно управление на отпадъците • Подобряване на административния капацитет в сферата на отпадъците • Въвеждане на информационна общинска система за мониторинг и контрол на отпадъците • Изграждането на единна интегрирана информационна система за управление на отпадъците на национално ниво • Подобряване на информационната политика на общината в областта на управление на отпадъците	<ul style="list-style-type: none"> • Значително увеличение на разходите за управление на битови отпадъци и необходимост от повишаване на такса битови отпадъци за населението във връзка с неспазване на регионалните цели за отпадъци • Наличните пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност са потенциална заплаха за околната среда • Налагане на санкции от РИОСВ за неспазване на нормативните изисквания • Изхвърляне на отпадъци от населението на нерегламентирани сметища • Прогноза за четворно увеличаване на количеството на строителните отпадъци
Биологично разнообразие	
<ul style="list-style-type: none"> • Възможност за развитие на познавателен и екотуризм	<ul style="list-style-type: none"> • Вредно антропогенно въздействие върху флората и фауната в защитените зони
Зелена система	
<ul style="list-style-type: none"> • Интегриране на консервационните цели в горскостопанските практики • Внедряване на съвременни информационни технологии в управлението на околната среда и природните ресурси, вкл. географски информационни системи (ГИС) • Прилагане на програма за адаптиране на залесяванията към климатичните промени и увеличаване капацитета на горите при усвояване и редуциране на вредните емисии в атмосферата	
Други	
<ul style="list-style-type: none"> • Възможности за получаване на безвъзмездна финансова помощ от национални източници на финансиране и от Фондовете на ЕС и достигане до целите на ЕС за околна среда • Провеждане на кампании за опазване на околната среда и реализация на действия за	<ul style="list-style-type: none"> • Липса на собствени финансови ресурси за реализация на екологични проекти • Запазване на ниска инвестиционна активност на бизнеса • Проблеми с неефективно управление на финансовите инструменти на ЕС на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

сметчаване на климатичните промени, свързани с национални и местни инициативи	национално ниво
• Преструктуриране на икономиката и въвеждане на съвременни технологии, щадящи околната среда на национално и регионално ниво	• Климатични промени, свързани с повишен риск от природни бедствия, засушаване, ерозия и горски пожари

V. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА

Визията е обобщена представа/желание на една общност за стандарта на живот и качества на средата, която тази общност изгражда, поддържа и обитава. Приетата визия, определяща желаното и постижимо състояние в екологичен аспект на община Завет за периода 2015-2020 г. е следната:

Община Завет – чиста и съхранена природа, осигуряваща здравословен начин на живот и благоприятни условия за отдих и развлечения на жителите и гостите на общината.

VI. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

В резултат от извършените анализи и проучвания за характерните дадености и проблеми на община Завет в областта на околната среда, са определени и идентифицирани силните и слабите страни на общината, възможностите и заплахите, стоящи пред нея. След като бе избрана визия на общината се определиха и целите, достигането на които ще е определящо за качеството на живот на местното население.

При определянето на целите бяха взети в предвид основните силни страни, които трябва да бъдат запазени, основните проблеми /слаби страни/, които следва да бъдат решени и се отчетоха заплахите пред община Завет в областта на околната среда.

I. Генерална стратегическа цел на програмата

Въз основа на избраната визия, главната стратегическа цел на програмата е следната:

Запазване на доброто състояние на околната среда и поддържане и подобряване на качеството на живот на настоящите и бъдещите поколения

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.**

посредством устойчиво управление на природните ресурси и осигуряване на здравословна жизнена среда.

2. Приоритети, специфични стратегически цели на програмата и алтернативи за постигането им

С оглед на поставената генерална стратегическа цел Програмата за опазване на околната среда на община Завет за периода 2015-2020 г. поставя следните приоритети и специфични стратегически цели:

Приоритети	Специфични стратегически цели
1. Въздух	<i>1.1. Запазване и поддържане на доброто качество на атмосферния въздух и поддържане на нивото на емисиите под пределно допустимите норми</i>
2. Води	<i>2.1. Опазване на водите и водните обекти и развитие на водоснабдителната инфраструктура</i>
3. Почви	<i>3.1. Поддържане на доброто състояние на почвите и предотвратяване на тяхното замърсяване, борба с почвената ерозия</i>
4. Биоразнообразие	<i>4.1. Опазване и поддържане на биологичното разнообразие на територията на общината</i>
5. Отпадъци	<i>5.1. Устойчиво управление на отпадъците</i>
6. Зелена система	<i>6.1. Поддържане и развитие на зелените площи за широко обществено ползване</i>
7. Административен капацитет	<i>7.1. Подобряване на административния капацитет за управление на дейностите по опазване на околната среда и ангажиране на местната общност</i>

Алтернативите за постигане на специфичните стратегически цели, съответно и на генералната стратегическа цел, са посочени в следващия раздел от настоящата програма (Раздел VII. План за действие) - Таблица 11. План за действие на ПООС Завет 2015-2020 г.

VII. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Планът за действие към Програмата за опазване на околната среда на община Завет за периода 2015-2020 г. предвижда изпълнението на конкретни и целенасочени мерки по

***ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.***

отделните компоненти на околната среда, с цел постигане на съответствие с действащите норми и стандарти в екологичното законодателство:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

№	Наименование на Специфична цел, мярка	Бюджет (в хил. лв.)	Източник на финансиране/Програма/Фонд	Индикатори	Отговорна структура	Партньорски структури	Време за реализация					
							2015	2016	2017	2018	2019	2020
Специфична цел 2	Опазване на водите и водните обекти и развитие на водоснабдителната инфраструктура	8 200										
1	Подмяна на амортизираната водопроводна мрежа	2 000	ОБ	5 км. подменената амортизирана водопроводна мрежа	Община Завет							
2	Изграждане на канализационна мрежа и ПСОВ в с. Брестовене, с. Острово и гр. Завет	6 000	ОПОС ФЕС ПРСР	8 км. изградена канализационна мрежа и 2 бр. изградена ПСОВ	Община Завет							
3	Проекти за използване на възможностите на местни водоизточници	50	ФЕС	1 бр. разработен проект	Община Завет							
4	Възстановяване и изграждане на защитни диги на 2 бр. водоеми	150	ФЕС	Възстановени 2 бр. водоеми	Община Завет							
Специфична цел 3	Подържане на доброто състояние на почвите и предотвратяване на тяхното замърсяване, борба с почвената ерозия	20										

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.**

№	Наименование на Специфична цел, мярка	Бюджет (в хил. лв.)	Източник на финансиране/Програма/Фонд	Индикатори	Отговорна структура	Партньорски структури	Време за реализация					
							2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	Мерки за опазване на почвеното плодородие чрез инициране на ежегодна информационна кампания за причините за ерозия на почвата, мерки за нейното предотвратяване и мероприятия, предпазващи от ерозия	20	ОБ	5 бр. проведени информационни кампании	Община Завет							
Специфична цел 4	Опазване и поддържане на биологичното разнообразие на територията на общината	110										
1	Разработване на програма за опазване и възстановяване на застрашени растителни и биологични видове	10	ОБ	1 бр. разработена програма	Община Завет							
2	Изграждане на екологична туристическа инфраструктура в защитените територии и зоните за отдих с цел опазване на природата и биологичното разнообразие	100	ФЕС	1 бр. изградена екопътека с беседки	Община Завет							
Специфична цел 5	Устойчиво управление на отпадъците	9 040										
1	Изпълнение на ПУО 2015-2020 г.	9 040	ОБ	Брой проведени мероприятия	Община Завет							

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

№	Наименование на Специфична цел, мярка	Бюджет (в хил. лв.)	Източник на финансир ане/Прогр ама/Фонд	Индикатори	Отговорна структура	Партньорски структури	Време за реализация					
							2015	2016	2017	2018	2019	2020
Специфична цел 6	Поддържане и развитие на зелените площи за широко обществено ползване	115										
1	Рехабилитация, ландшафтно оформление и поддържане на паркови пространства и градинки	70	ОБ	10 бр. реконструирани и поддържани паркови пространства и градинки	Община Завет							
2	Реконструкция и рехабилитация на спортни съоръжения и детски площадки на открито	10	ОБ	5 бр. реконструирани и рехабилитирани спортни съоръжение/дет ски площадки	Община Завет							
3	Възстановяване на гробищните паркове	35	ОБ	7 бр. възстановени гробищни паркове	Община Завет							
Специфична цел 7	Подобряване на административния капацитет за управление на дейностите по опазване на околната среда и ангажиране на местната общност	211										
1	Осигуряване на възможности за повишаване на професионалната квалификация на кадрите, компетентни по управление на околната среда в общинската администрация	100	ОБ, ФЕС	10 бр. проведени обучения	Община Завет							

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.**

№	Наименование на Специфична цел, мярка	Бюджет (в хил. лв.)	Източник на финансиране/Програма/Фонд	Индикатори	Отговорна структура	Партньорски структури	Време за реализация					
							2015	2016	2017	2018	2019	2020
2	Изграждане на общински капацитет за прилагане на екологичното законодателство, за разработване и управление на екологични инфраструктурни и малки проекти	50	ОБ, ЦБ, ФЕС	5 бр. проведени обучения	Община Завет							
3	Създаване на партньорства с други общини за съвместно кандидатстване по програми и проекти, касаещи околната среда	2	ОБ	2 бр. създадени партньорства	Община Завет							
4	Поощряване на граждански инициативи за опазване на природата	30	ОБ	3 бр. реализирани граждански инициативи	Община Завет							
5	Провеждане на действия за повишаване на екологичното съзнание на населението в партньорство с медиите и повишаване на екологичното съзнание на подрастващите в училищата	29	ФЕС	5 бр. проведени мероприятия	Община Завет							

VIII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Процесът на организация на изпълнението, осъществяване на мониторинг, контрол и последваща оценка на изпълнението на политиката за опазване на околната среда, в частност на настоящата Програма за опазване на околната среда, която дефинира тази политика за периода 2015-2020 г., се организира от Кмета на общината или от упълномощено от него друго длъжностно лице.

В процеса на наблюдение, Общинската администрация осигурява участието на организации, физически и юридически лица като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност. Предметът на наблюдение включва изпълнението на целите и приоритетите на ПООС, организацията и методите на изпълнение, прилагани от съответните административни структури, организациите и юридическите лица, участващи в изпълнението им. Целта на мониторинга е да отбелязва отклоненията от целите на ПООС достатъчно рано, за да бъде възможно тяхното коригиране, преди последствията от тях да станат толкова сериозни, че да не могат да бъдат преодолени. Наблюдението е важен елемент, който позволява да се засили или намали активността в конкретна насока, да се предприемат коригиращи действия, ако напредъкът е неудовлетворителен или ако условията се изменят.

Контролът има за цел да създаде условия за подобряване работата на общинската администрация и за формулиране на правилни управленски решения във връзка с изпълнението на ПООС. Предвид разпределението в обхвата на работа и функционалните задачи, присъщи на контрола, неговата основна задача е свързана с осигуряване на законосъобразност при изпълнението на политиките за опазване на околната среда, както и целесъобразност, изразяваща се в процеса на детайлизирано проследяване работата по изпълнение на ангажиментите на длъжностните лица по тази политика. Същностната характеристика, дефинираща обхвата и съдържанието на контролния процес, във висока степен се определя от съществуващите законови изисквания по отношение осигуряване на законосъобразност в публични институции и органи на местната власт. Контролът върху изпълнението на ПООС 2015-2020 г. на община Завет се извършва от Общински съвет - Завет, който приема програмата и следи за нейното изпълнение.

Координацията по изпълнението на ПООС ще се осъществява от специалистите от отдела, обособен в структурата на Общинска администрация - Завет и отговарящ за изпълнението на дейностите, свързани с околната среда, и конкретно от лицата, които със заповед на Кмета на Общината (във връзка с изискването на чл. 15, ал. 1, т. 10 от Закона за опазване на околната среда) са определени като притежаващи необходимата професионална квалификация за осъществяване на дейностите по управление на околната среда.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2015-2020 Г.

На основание на чл. 79, ал. 5 от Закона за опазване на околната среда, Кметът на Общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата за околна среда, а при необходимост и предложения за нейното допълване и актуализиране. В годишния отчет се отбелязва напредъка при постигането на набелязаните цели и приоритети на ПООС, отчитат се настъпилите промени в екологичната обстановка, измененията в законовата и нормативна база и произтичащите от това промени в отговорностите и задълженията на местните власти, както и препоръки за подобряване на резултатите от наблюдението на изпълнението на програмата. Актуализация на общинската програма по опазване на околната среда се извършва при съществена промяна на нормативната база и условията, при които е разработена.

В допълнение, на основание на чл. 79, ал. 6 от Закона за опазване на околната среда, годишните отчети, които Кмета на общината внася в Общинския съвет, се предоставят за информация в РИОСВ - Русе.

За информирание на обществеността отчетите по изпълнение на ПООС ще бъдат обявявани на информационните табла в сградата на Общината, както и публикувани на официалния сайт на община Завет - <http://zavet-bg.com/zavetbgcom/news.php>.

IX. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Програма за управление на отпадъците на община Завет за периода 2015-2020 г.
2. Раздел „Лечебни растения“

Вярно с оригинала при Общинския съвет гр. Завет

ЕРСИН СЮЛЕЙМАН

Председател на Общинския съвет гр. Завет

Програмата е публикувана на интернет страницата на Общинския съвет на 05.02.2016г.